

набора первичних факторів ризику або економічних змінних і їх впливу як на місцеву економіку Греції, так і на ринки, пов'язані з нею. Вибраним методом моделювання є загальні моделі авторегресивної умовної гетероскедастичності. Дослідження базується на даних, наданих Порталом даних Всесвітнього банку. Отриманими результатами є побудовані і навчені моделі на даних 2006-2009 років авторегресивно умовно гетероскедастична (ARUG) і загально авторегресивно умовно гетероскедастична (OARUG) моделі, що прогножують волатильність з 2010 року. Ми виявили, що модель авторегресивної інтегрованої ковзаючої середньої не підходить для нашої задачі, оскільки не було помітної автокореляції. Волатильність має схильність до зменшення. Це спостереження збігається з реальністю, оскільки криза вже наближається до піку і падіння. Показники системного ризику, які в основному використовуються для прогнозування загальногосподарського ризику, зазвичай базуються на інсайдерських даних рейтингових агентств або фінансових установ. В цій роботі ми отримуємо результати, наближені до Системного показника напруження, наданого Європейським центральним банком (ЕЦБ), використовуючи моделі ARUG і OARUG на загальнодоступних даних. Практичне значення має принцип формування моделі, що дозволяє створювати показники ризику на основі публічних державних фінансових даних.

Ключові слова: економіка, Єдиний фінансовий ринок, макроекономічні моделі, ціни на товари, показники ризику.

Одержано 20.04.2020 р.

УДК 336.76

DOI:10.31339/2313-8114-2020-1(13)-191-197

Братюк Віра Петрівна
к.е.н., доцент кафедри фінансів,
Михальчинець Галина Томівна
старший викладач кафедри фінансів,
Мукачівський державний університет

ЗОЛОТО В УКРАЇНІ: ІНВЕСТИЦІЯ ЧИ БІЗНЕС. СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД

Для приватних інвесторів завжди є важливим питання диверсифікації власного портфеля. Покупка фізичного металу золота та (або) придбання ф'ючерсів на золото дозволяють зменшити ризики портфеля за рахунок волатильності ціни на золото та визнання його світовим еталоном розрахунків. Актуальним залишаються дослідження стану та перспектив розвитку ринку золота в Україні, адже тенденції світового ринку золота демонструють постійний ріст ціни та попиту. Метою статті є дослідження сучасного стану світового ринку золота, дослідження рейтингу золотовалютних запасів країн лідерів, вивчення сучасних механізмів торгівлі золотом, огляд стану біржової торгівлі золотим металом в Україні. Застосовуються загальнонаукові методи дослідження спрямовані на порівняння та аналізування світових тенденцій розвитку світового ринку золота та основних його інструментів. У статті визначено, що біржова торгівля дорогоцінними металами в Україні слабо розвинута та представлена ринком банківських металів. Сьогодні ринку не відповідає світовим вимогам та популярності. Приватні інвестори мало активні у придбанні ф'ючерсів на золото. Нормативні положення щодо торгівлі золотом передбачають рух в Україні банківських металів, золота для потреб промисловості, золотого лому. Обґрунтовано, що причинами відсутності зацікавленості у розміщенні ф'ючерсів на золото в Україні є відсутність законодавчого регулювання приватного ринку золота, низький рівень розвитку економіки країни, сучасна геополітична ситуація. Зроблено висновок, що питання розвитку ринку золота та дорогоцінних металів є важливими, оскільки його позитивні зміни додадуть можливості запустити рух золота через вивільнення його із приватних заощаджень у інвестиційний засіб. Зроблено висновок, що основний зміст державної підтримки розвитку ринку золота в Україні – це створення для українців можливості конкурувати з іноземцями за інвестиції в український бізнес. Питання розвитку золотого ринку є актуальними та потребують подальших досліджень.

Ключові слова: ринок дорогоцінних металів, золото, банківський метал, ETF інструменти, золотий запас країни, золотовалютні резерви.

ВСТУП

Золото інвестиційний інструмент – лідер серед

дорогоцінних металів, якому віддають найбільшу перевагу інвестори, з метою диверсифікації ризиків. Найбільш поширеною є торгівля золотом з

використанням ф'ючерсів і деривативів.

Ціна на золото, як і будь який інший фінансовий інструмент, залежить від попиту і пропозиції на нього. Проте золото є особливим, історичним, з унікальною філософією металом, тому, і попит та пропозиція не єдині чинники впливу на ціну. Неабиякий вплив на ціну золота мають стан видобувної промисловості, розвиток економіки, традиції населення, розвиток біржового та банківського сектору.

Ринок золота в Україні характеризується пережитками пострадянської споживчої філософії та мало чим нагадує сучасні ринки, такі як шанхайський, сингапурський, індійський, швейцарський. Актуальним залишаються дослідження стану та перспектив розвитку ринку золота в Україні, адже тенденції світового ринку золота демонструють постійний ріст ціни та попиту.

Постановка проблеми. Ринок золота в Україні є малоактивним з низькими темпами розвитку. Золотовидобувна промисловість є дороговартісною, тому і первинний ринок золота є обмеженим та представлений спецзамовниками – НБУ та підприємствами – споживачами золотого металу. Мало значимими для українських інвесторів є придбання золота як інструменту інвестиційного портфеля; їх мало цікавлять СТФ – активи через слабо розвинути пропозиції українських бірж. Щодо участі вітчизняних інвесторів у світових ринках торгівлі золотом, то на жаль, бракує засобів, знань, досвіду і законодавчо-врегульованого механізму придбання-продажу золота для приватних інвесторів на світових ринках дорогоцінних металів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема становлення та розвитку вітчизняного та світових ринків дорогоцінних металів присвячено ряд досліджень українських науковців. Серед них, особливу увагу заслуговують праці Коренюк П. І. [12], Ерфан С. А. [14], Дудченко В. Ю. [13], Полякової Ю. В. [9]. Проте залишаються малодослідженими питання розвитку саме українського ринку дорогоцінних металів засобом функціонування розвинутих бірж та ПТФС, механізмів купівлі-продажу сучасних міжнародних ETF інструментів.

Мета статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження сучасного стану світового ринку золота, дослідження рейтингу золотовалютних запасів країн лідерів, вивчення сучасних механізмів торгівлі золотом, огляд стану біржової торгівлі золотим металом в Україні.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Золото було і залишається людським орієнтиром достатку, заощадження, багатства. Відношення лідерів країн та звичайного населення до золота як особливого товару залишається незмінним вже десятки століть.

Сучасне ставлення до золота визначене сутністю страхового інструменту країни та її статусу кредитоспроможності. Це доводить рекомендація МВФ щодо визначеної квоти золота в резервах для Центробанків не менше 19%.

Паперові гроші з плином часу втрачають свою споживчу вартість та знецінюються у відношенні до золота, яке і надалі залишається еталоном світових

грошей, не залежно від рівня видобутку та торгівлі ним.

Сучасний ринок золота виступає як спеціалізований центр торгівлі золотом, з регуляторними механізмами даного процесу, з ціллю промислового споживання, приватної тезаврації, диверсифікації інвестиційного портфелю, спекуляції, обміну на валюти світу, формування страхових резервів.

За організаційною ознакою ринок золота – це консорціум кількох банків, уповноважених проводити операції з золотом: готівкові угоди з золотом, операції з акціями золотодобувних компаній, строкові (форвардні, ф'ючерсні, свопи) операції з золотом. На ринку форвардних операцій з золотом проводять хеджування, спекулятивні строкові угоди, арбітражні операції.

Світова практика виокремила різні форми організації ринків дорогоцінних металів, серед них:

- жорстко регульовані державою ринки, тобто єдиним покупцем і продавцем дорогоцінних металів на яких є Центральний банк, інші суб'єкту співпрацюють щодо придбання та продажу золотого металу та дорогоцінного каміння лише з ним (Китай, ПАР);
- біржова торгівля золотом із директивним правилами Центрального банку Фракція, Туреччина);
- вільна біржова торгівля дорогоцінними металами (США, Люксембург, Гонконг);
- міжбанківська торгівля дорогоцінними металами, монополізована ТНБ (Німеччина, Швейцарія Туреччина);
- конкурентна міжбанківська торгівля з впливовими маркет-мейкерами –домінуючими банками (США, Японія, Голландія) [1].

Також, ринки золота функціонують через торгівлю реальними металами (Китай, Індія, Швейцарія, Голландія, ПАР) та торгівлю ф'ючерсними свопами (США, Великобританія, Японія, Шанхай).

Спотовий ринок золота, що на сьогодні функціонує в Лондоні, визначає доларову ціну реальної торгівлі з фізичною одиницею металу. В США, CME Group Inc. (Групою Чикагської товарної біржі) здійснюється котирування ф'ючерсів на золото, що визначає та прогнозує майбутню ціну на нього

Визначальну роль у світовій торгівлі золотом відіграло старування у 2014 р. Шанхайської біржі золота (SGE), яка визначає спотову ціну золота в юанях, що впливає на імпорتنу ціну золота в Китай.

Світовими виробниками золота на сьогодні є Китай, Індія та Росія.

Останні два десятиліття років для Китаю стали центричними в усіх сферах, в тому числі і торгівлі золотом. Китай створив масштабний ринок фізичного золота наростивши його об'єми до 950 тон рік, імпорт золота – до 500 тон в рік та його видобуток – до 430 тон в 2018 році, що перевищує його показник у порівнянні 2001 році у 400%, і цим зайняв 1 місце у світі.

Не менш важливу роль у функціонуванні світового ринку золота відіграє Індійський ринок золота, який, також, характеризується масштабним

фізичним обігом цього металу. Століттями сформована традиція накопичення золота, не покинула і сучасний індійський менталітет. Золото використовується в якості банківської застави, заощаджень, статусу добробуту. Особливо ціняться в Індії ювелірні вироби, що і підвищує споживання золота на рівні 750 тон в рік, в більшій кількості імпортованого.

Такі зміни у фізичному споживанні впливають на світову ціну золота. Важливим фактором впливу на

ринок золота крім фізичного споживання є грошово-кредитна політика Федеральної резервної системи, курс американського долара та геополітична ситуація у світі, світова економіка загалом.

Так згідно даних Всесвітнього банку лідером сформованих золотовалютних резервів є Китай (Табл.1), поступившись надійній Швейцарії, традиційній Індії та впливовим Сполученим Штатам.

Таблиця 1

Золотовалютні резерви країн світу станом на 01.01.2020р. [2]

Рейтинг	Країна	Золотовалютний резерв, дол. США
1	Китай	3 168 216 331 199
2	Японія	1 270 467 038 787
3	Швейцарія	787 021 335 044
4	Саудівська Аравія	509 468 527 336
5	Росія	468 645 216 083
6	США	449 907 088 829
7	Гонконг	424 619 925 347
8	Південна Корея	403 082 233 386
9	Індія	399 167 159 227
47	Нідерланди	38 431 677 255
14	Німеччина	198 027 061 675
18	Італія	152 361 936 422
17	Франція	166 483 400 197

Лідерами золотого запасу є США, Німеччина, Італія, запас якого сягає 70-80% сукупного золотовалютного резерву країни (США – 78,3%, Німеччина – 74,3%, Італія 70% відповідно) (Табл. 2).

Десяте місце в рейтингу Statista посіла Індія: її золотий запас нараховує вище 598 тон. Дев'яте місце забрали Нідерланди с резервом в 612 тон, тоді як восьме належить Японії – 765 тон. П'ятим, вагомим золотим резервом у світі володіє Російська Федерація – 2113 тон поступивши Китаю шосте місце – 1948 тон. Володарем найбільш значимим золотого запасу є США – 8133,5 тон, що сукупності дорівнює золотому запасу

європейських лідерів: Німеччини – 3364,2, Італії – 2451,8, Франції – 2436 тон [6].

Україна займає 56 місце у світі по кількості золота, що зберігається у казні країни. У 2014 році золотий запас країни значно понизився – більше ніж на 19,01 тони. Проте на початку 2020 року, золотий резерв центрального банку має об'єм 25,2 тони.

Світовий попит на золото зріс до 1533,3 тон за квартал, що на 7% більше ніж у річному вимірі. Це порівнюється з відносно слабким кварталом 2018 року, коли попит опустився до трирічного мінімуму лише 984,2 т. [7].

Таблиця 2

Рейтинг золотого фонду країн світу станом на 01.01.2020р. [4]

Рейтинг щодо золотовалютного запасу країни	Країна	Рейтинг щодо золотого запасу країни	Золотий запас, тони
1	Китай	6	1948,3
2	Японія	8	765,22
3	Швейцарія	7	1040
5	Росія	5	2113
6	США	1	8133,5
9	Індія	10	598,6
14	Німеччина	2	3364,2
18	Італія	3	2451,8
17	Франція	4	2436
47	Нідерланди	9	612

Сучасним механізмом торгівлі золотом є торгівля ETF. ETF – equity traded fund тобто це акція інвестиційного фонду. Ця акція торгується на біржі аналогічно акціям звичайних компаній. Усе майно або активи ETF на 99% складаються із акцій або облігацій компаній обраних за визначеним критерієм (ступінь

прибутку, ризику, галузь, входження до фондового індексу, країна, технологія і т. і.), що торгуються на світових біржах, та 1% грошових коштів (тимчасово вільні). Щодо торгівлі золотими ETF, то у 2019 році, також, спостерігалось зростання: щоквартальні надходження в цей продукт зросли на 49% до 40,3 т.

[7]. Станом на 01.04.2020 р. майже у 8 разів зросла золота хвиля в ETF, до 300 тон золота.

Кількість емітентів акцій, що входять у ETF як правило велика – від декількох десятків до сотень і залежить від критерію відбору, тобто інвестиційної стратегії фонду [8].

Чисті покупки золота центральними банками за 1 квартал досягли 145,5 т, що на 68% більше, ніж у минулому році. Це найвищий обсяг чистої закупівлі Q1 з 2013 року (179,1 т), що перевищує п'ятирічне середньоквартальне 129,2 т. [8].

Попит цього сектору залишається сильним. Чинники, які призвели до чистих закупівель центральними банками залишаються актуальними протягом 2019-2020 років. Економічна невизначеність, спричинена торговою напругою, млявим зростанням та низькою негативною процентною ставкою, продовжують впливати на золотий ринок. Проте навіть складна геополітична ситуація не завадила накопичувати центральним банкам золоті запаси.

Подвійна, а саме сировинна та валютна сутність золота відіграє важливу роль у його ціноутворенні. Непередбачуваність подій у світі, у більшості випадків, стимулює інвесторів конвертувати свої кошти саме у золото, що призводить до коливань його курсу та волатильності ринку у короткостроковій перспективі [8].

Сучасна всесвітня подія, пов'язана із поширенням COVID-19, зменшила загальний інвестиційний попит у першому кварталі 2020 року на 17 % і становив 28,1 тони. У вартісному вираженні, однак, інвестиційний попит на золото збільшився на 4%, що забезпечили прихильність інвесторів до золотого захисту своїх портфелів [7].

За сучасний індикатор стану світової економіки використовують співвідношення ціни золота і платини (паладію), яке коливається у залежності від циклічності економічного розвитку [10].

Загалом, ціни на золото різко почали зростати починаючи з 2016 р. У 2017 та 2018 роках було зафіксовано значне надходження в 149,7 т (6,1 млрд дол. США) та 96,8 т (3,9 млрд дол. США). До кінця 2018 року АУМ в європейських золотих ETF зростає до 1,097 т, досягнувши кількох рекордів.

Є три широкі чинники, які пояснюють цей приріст попиту на підтримувані золотою ETF в Європі:

- вільна грошова політика та негативні доходи (глобальна та європейська економіка сповільнюється);
- геополітична невизначеність (політична невизначеність на континенті також є центром та увагою інвесторів;
- діяльність на фінансовому ринку та його мінливість (останні три роки ефективність ринку європейських цінних паперів значно відстала від інших основних західних ринків).

Досвід показує, що має місце стійка тенденція підвищення попиту на активи золота і паладію. Світові виробники золота та інших дорогоцінних металів значними темпами проводять геологорозвідувальні роботи, світові компанії вкладають значні кошти на дослідні роботи в даній галузі.

Сучасний ринок дорогоцінних металів в Україні знаходиться на стадії розвитку. Вивчаючи

міжнародний досвід, вітчизняний ринок дорогоцінних металів формує виважену цінову політику. Так, ціноутворення на ринку дорогоцінних металів в Україні відбувається під впливом значної кількості чинників. Всі ці чинники потрібно враховувати при формуванні цін на ринку.

Головними чинниками, які першочергово впливають на ціну дорогоцінних банківських металів є нестабільність на валютних ринках; високий рівень інфляції; зміна темпів золотодобування; коливання ринку нерухомості; ефективність і характер регулятивної політики Національного банку України геополітичні процеси.

Золотовалютні резерви України станом на 01.01.2020 р. становили 25,3 млрд дол. США. На сьогодні 84% від обсягу резервів розміщено в цінні папери з найвищим міжнародним рейтингом (передусім державні облигації США з рейтингом AAA), близько 11% зберігається у вигляді готівки, депозитів та коштів на кореспондентських рахунках в інших центральних банках, а також першокласних комерційних банках, а решта 4,8 % – це монетарне золото. За підсумками 2019 року міжнародні резерви України зросли на 22% і станом на 1 січня 2020 року сягнули 25,3 млрд дол. США (в еквіваленті) [11].

Сучасна біржова торгівля золотом пропонує інвесторам та брокерам наступні механізми торгівлі цим металом:

- використовуючи «кредитне плече», щоб здійснювати торгівлю золотом у парах з 12 валютами, включаючи срібло;
- торгівля вільними опціонами XAUUSD;
- прямий доступ до ринку високоліквідних пулів для ф'ючерсних контрактів;
- використання ф'ючерсних опціонів на золото.

Український ринок дорогоцінних металів представлений, в основному, ринком банківських металів. Хоча його діяльність і розпочалася ще 1998 році, свого сучасного розвитку він не отримав та має готівковий характер.

НБУ скуповує золото для створення золотого запасу країни та як розрахунковий міжнародний засіб.

Основними учасниками ринку цінних металів в Україні традиційно є компанії, що мають ліцензійний дозвіл на видобуток дорогоцінних металів, професійні дилери та брокери, НБУ, комерційні банки, промислові підприємства, які використовують у своїй господарській діяльності дані види сполук, приватні інвестори, «золоті» заводи, ломбарди.

Маючи значний потенціал та можливості для світової торгівлі золотом Україна поки ще не зайняла своєї гідної ніші у світовому ринку дорогоцінних металів. Ювелірні заводи України розвивають швидкими темпами, використовуючи власний досвід та досвід європейських країн. Проте важкий фінансовий стан країни впливає на ринок золота, перетворюючи його на споживчий ринок ювелірних прикрас як засобу накопичення населення.

Розвиток в Україні національного ринку дорогоцінних металів потребує нового ліберального законодавства щодо операцій з дорогоцінними

металами. Потрібно передбачити право на здійснення операцій за вільними ринковими цінами, не повинні ні у якому разі обмежуватись обсяг експортно-імпортних операцій з дорогоцінними металами [12].

Вкладення в золото є довгостроковою інвестицією. Як і будь-який інвестиційний інструмент, безготівкове золото має місце у фондовій торгівлі. Враховуючи високу стандартизацію біржових торгів, особливості твердої ціни золотих сертифікатів, торгівля безготівковим золотом на біржі може бути більш прибутковою, а ніж іншими інструментами. Проте варто враховувати досить високий поріг входження в біржові торги золотом; він не є занадто високим у порівнянні із деривативами на нерухомість та іншими інструментами, що робить їх досить привабливим диверсифікаційним інструментом для інвесторів.

Особливості золота та відношення до нього спонукають встановлювати певні обмеження регуляторами країни. Так, НБУ встановив обмеження щодо кількості продажі фізичного золота одній особі протягом одного робочого дня в межах 150 тис. грн., крім монет з дорогоцінних металів. Щодо операції з продажу банківських металів за безготівковий розрахунок, такі розрахунки не мають перевищувати 3,216 троїцьких унцій (100 г) золота протягом одного тижня для одного банку на одного клієнта.

Для «золотих» інвесторів доступне золото у формах золотих зливків та інвестиційних золотих монет, «металеві» рахунки. «Металеві» рахунки – сучасні і досить поширені депозити в золоті.

Статистичні дослідження засвідчують, що «металеві» рахунки користуються перевагою у інвесторів через простоту купівлі, продажу, зберігання активів. Але, водночас, інвестор володіючи «металевим» рахунком, інвестор приймає ризики обслуговуючої фінансової компанії. На перевагу «металевому» рахунку, операції із фізичним золотом мають незручності у самій передачі золота, його зберіганні, збереженні.

Система оподаткування щодо доходів від депонування у золоті рахунки, в разі зменшила попит українських інвесторів на такий вид інвестування, що і без податків має занадто незначний відсоток - 3% у порівнянні із 14% за звичайними депозитами.

Перевагою відкриття золотих депозитів є можливість одночасно з їх відкриттям сформуванню поповнення не фізичним а золотом, а сплативши гривневий еквівалент у касу фінансової установи.

Проте негативними наслідками для українських інвесторів щодо володіння золотими депозитами є:

- не гарантування надійності їх вкладу ФГВФО;
- занадто низька відсоткова ставка, у порівнянні із рівнозначними валютними депозитами;
- обмеження щодо односторонньої норми вивільнення фізичного золота з рахунків;

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ринок золота [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://aeaep.com.ua/ry-nok-zolota/>
2. Золотовалютные резервы стран мира [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://nonews.co/directory/lists/countries/gold>.
3. Драгоценные металлы [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://gold->

- незначна кількість фінансових установ, що мають ліцензію на операції із золотом;
- складність транзитних операцій при участі у торгах на фондовій біржі.

Особливими на ринку золота залишаються питання торгівлі монетами із дорогоцінних металів. Таку торгівлю здійснює лише НБУ через посередництво уповноважених банків. Інвестиції у такий інструмент, також, є надійною диверсифікацією портфеля. Проте, варто враховувати, що розрахувати приріст вартості такого капіталу є досить складним, оскільки потрібно володіти певними знаннями у сфері нумізматики.

Одними із перших українських бірж, які розпочали торгівлю ф'ючерсами на золото здійснила УБ у січні 2015р. З ф'ючерсними контактом на золото було укладено 15 контрактів на суму 308,804 тисяч гривень. Мінімальна ціна ф'ючерсного контракту протягом дня становила 1288,5 доларів за троїцьку унцію, максимальна - 1293,0. Проте наступного розвитку даний вид біржових контрактів не знайшов популярності на УБ.

ВИСНОВКИ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Розвинутий сучасний ринок дорогоцінних металів потрібен Україні для вирішення питання розширення можливостей інвестиційного капіталу. Особливо цікавими є поширення популярності торгівлі похідних фінансових інструментів на золото, таких як ф'ючерсні та спотові контракти на золото.

Для його розвитку не потрібні складні закони – достатньо закріпити процедури використання коштів учасника ринку у разі його можливого дефолту за зобов'язаннями.

Консультації, спонсоровані міжнародними організаціями, можуть з надлишком компенсувати відсутність ринкової експертизи у наших чиновників. Сам ринок має відповідати філософії розвитку а не консервації.

Рівень розвитку фондового, в тому числі і золотого, ринку забезпечить зворотній зв'язок з рівнем життя країни. Не потрібно вводити багатоканальну процедуру реєстрації, перевірки учасників ринку дорогоцінних металів, достатньо на початковому етапі зробити максимально простий механізм участі приватного сектору у даного роду торгах, для відновлення активної роботи таких операції на біржах. Біржа як саморегульований механізм забезпечить ринкові умови роботи свої клієнтів-інвесторів.

Тобто основний зміст державної підтримки розвитку золотого ринку є створення для українців можливості мотивацію конкурувати з іноземцями за інвестиції в український бізнес. Питання розвитку золотого ринку є актуальними та потребують подальших досліджень.

silver.com.ua/gold/gold_reserves_russia.html.

4. Краткий обзор возможностей инвестирования в драгоценный металл. Открытие Брокер [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://journal.open-broker.ru/investments/birzhevoj-tovar-zoloto/>

5. Золотой резерв Швейцарии: где его хранят? Швейцария деловая [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://business-swiss.ch/kuda-vlozhit-den-gi/dragotsenny-e-metally/zoloto/zolotoj-rezerv-shvejtsarii/>

6. Складено рейтинг країн з найбільшим золотим запасом [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ua.korrespondent.net/business/financial/4089993-skladeno-reitynh-krain-z-naibilshym-zolotym-zapasom>.

7. Gold demand falls due to volatile prices, economic uncertainties: WGC [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.thehindubusinessline.com/markets/gold/gold-demand-falls-due-to-volatile-prices-economic-uncertainties-wgc/article31469954.ece>.

8. Микулов, С. ETF або «борщ» із цінних паперів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://simeinyi-budzheta.in.ua/investments/etf-abo-borshch-iz-tsinnnykh-paperiv/>

9. Полякова, Ю. В. Динаміка ринку золота у сучасних світогосподарських процесах [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://bses.in.ua/journals/2017/13-2_2017/5.pdf.

10. Федорчук, А. Платина повертає позиції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gazeta.dt.ua/business/platina-povertaye-poziciyi-.html>.

11. НБУ розкрив структуру міжнародних резервів України Мультимедійна платформа іномовлення України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2859763-nbu-rozkriv-strukturu-miznarodnih-rezerviv-ukraini.html>.

12. Коренюк, П. І. Проблеми та особливості формування ринку дорогоцінних металів в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/21-2018/33.pdf>.

13. Дудченко, В. Ю. Міжнародний ринок золота: сучасний стан і структура [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/58499?locale=uk>.

14. Ерфан, Є. А. Сучасні тенденції розвитку ринку золота / Є. А. Ерфан, І. І. Белень // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. – 2017. – Вип. 12(1). – С. 102-106.

REFERENCES

1. Rinok zolota [Gold market]. Retrieved from <https://aeaep.com.ua/ry-nok-zolota/> [in Ukrainian].

2. Zolotovalyutnye rezervy stran mira [Gold and foreign exchange reserves of the countries of the world]. Retrieved from <https://nonews.co/directory/lists/countries/gold> [in Russian].

3. Dragocennye metally [Precious metals]. Retrieved from https://gold-silver.com.ua/gold/gold_reserves_russia.html [in Russian].

4. Kratkij obzor vozmozhnostej investirovaniya v dragocennyj metall. Otkrytie Broker. Retrieved from <https://journal.open-broker.ru/investments/birzhevoj-tovar-zoloto/> [in Russian].

5. Zolotoj rezerv Shvejtsarii: gde ego hranyat? Shvejtsariya delovaya. Retrieved from <https://business-swiss.ch/kuda-vlozhit-den-gi/dragotsenny-e-metally/zoloto/zolotoj-rezerv-shvejtsarii/> [in Russian].

6. Skladeno rejting krayin z najbilshim zolotim zapasom. Retrieved from <https://ua.korrespondent.net/business/financial/4089993-skladeno-reitynh-krain-z-naibilshym-zolotym-zapasom> [in Ukrainian].

7. Gold demand falls due to volatile prices, economic uncertainties: WGC. Retrieved from <https://www.thehindubusinessline.com/markets/gold/gold-demand-falls-due-to-volatile-prices-economic-uncertainties-wgc/article31469954.ece> [in English].

8. Mikulov, S. ETF abo «borsh» iz cinnih paperiv. Retrieved from <https://simeinyi-budzheta.in.ua/investments/etf-abo-borshch-iz-tsinnnykh-paperiv/> [in Ukrainian].

9. Polyakova, Yu. V. (2017). Dinamika rinku zolota u suchasni svitogospodarskih procesah [Gold market dynamics in modern world economic processes]. Retrieved from http://bses.in.ua/journals/2017/13-2_2017/5.pdf [in Ukrainian].

10. Fedorchuk, A. (2013). Platina povertaye poziciyi. Retrieved from <https://dt.ua/business/platina-povertaye-poziciyi-.html/> [in Ukrainian].

11. NBU rozkriv strukturu miznarodnih rezerviv Ukrayini Multimedijna platforma inomovlennya Ukrayini. Retrieved from <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2859763-nbu-rozkriv-strukturu-miznarodnih-rezerviv-ukraini.html> [in Ukrainian].

12. Korenyuk, P. I. (2018). Problemi ta osoblivosti formuvannya rinku dorogocinnih metaliv v Ukrayini [Problems and peculiarities of the formation of the precious metals market in Ukraine]. Retrieved from <http://global-national.in.ua/archive/21-2018/33.pdf> [in Ukrainian].

13. Dudchenko, V. Yu. (2012). Mizhnarodnij rinek zolota: suchasnij stan i struktura [International market of the gold: current state and structure]. Retrieved from <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/58499?locale=uk> [in Ukrainian].

14. Erfan, Ye. A., Belen, I. I. (2017). Suchasni tendenciyi rozvitku rinku zolota [Current trends of gold market development]. Naukovij visnik Uzhgorodskogo nacionalnogo universitetu. Seriya: Mizhnarodni ekonomichni vidnosini ta svitove gospodarstvo – Uzhorod National University Herald. International Economic Relations And World Economy, 12(1), 102-106 [in Ukrainian].

Братюк Вера Петровна, Михальчинець Галина Томівна. ЗОЛОТО В УКРАЇНІ: ІНВЕСТИЦІЇ ІЛИ БІЗНЕС. СОВРЕМЕННЫЙ ВЗГЛЯД

Для частных инвесторов всегда важен вопрос диверсификации собственного портфеля. Покупка физического металла золота и (или) приобретение фьючерсов на золото позволяют уменьшить риски портфеля за счет волатильности цены на золото и признание его мировым эталоном расчетов. Актуальным остаются исследования состояния и перспектив развития рынка золота в Украине, ведь тенденции мирового рынка золота демонстрируют постоянный рост цены и спроса. Целью статьи является исследование современного состояния мирового рынка золота, исследования рейтинга золотовалютных запасов стран лидеров, изучение современных механизмов торговли золотом, обзор состояния биржевой торговли золотым металлом в Украине. Применяются общенаучные методы исследования направлены на сравнение и анализ мировых тенденций развития мирового рынка золота и основных его инструментов. В статье определено, что биржевая торговля драгоценными металлами Украины слабо развита и представлена рынке банковских металлов. Настоящее рынке не соответствует мировым требованиям и популярности. Частные инвесторы мало активны в приобретении фьючерсов на золото. Установленных правил торговли золотом предусматривают движение в Украине банковских металлов, золота для нужд промышленности, золотого лома. Обосновано, что причинами отсутствия заинтересованности в размещении фьючерсов на золото в Украине является отсутствие законодательного регулирования частного рынка золота, низкий уровень развития экономики страны, современная геополитическая ситуация. Сделан вывод, что вопросы развития рынка золота и драгоценных металлов являются важными, поскольку его положительные изменения придадут возможности запустить движение золота из-за высвобождения его из частных сбережений в инвестиционный средство. Сделан вывод, что основное содержание государственной поддержки развития рынка золота в Украине – это создание для Украинской возможности конкурировать с иностранцами за инвестиции в украинский бизнес. Вопросы развития золотого рынка актуальны и требуют дальнейших исследований.

Ключевые слова: рынок драгоценных металлов, золото, банковский металл, ETF инструменты, золотой запас страны, золотовалютные резервы.

Bratyuk Vira P., Mykhalchynets Halyna T. GOLD IN UKRAINE: INVESTMENT OR BUSINESS. MODERN VIEW

For private investors, the issue of diversification of their own portfolio is always important. The purchase of physical gold metal and (or) the purchase of gold futures can reduce the risks of the portfolio due to the volatility of the price of gold and its recognition as a global benchmark. Studies of the state and prospects of the gold market in Ukraine remain relevant, as trends in the world gold market show a steady increase in price and demand. The aim of the article is to study the current state of the world gold market, study the rating of gold and foreign exchange reserves of the leading countries, study modern mechanisms of gold trading, review the state of exchange trade in gold metal in Ukraine. General scientific research methods have been used to compare and analyze global trends in the world gold market and its main tools. The article determines that exchange trade in precious metals in Ukraine is underdeveloped and represented by the market of bank metals. Today's market does not meet global requirements and popularity. Private investors are not very active in buying gold futures. Normative provisions on gold trade provide for the movement of bank metals, gold for industrial needs, and gold scrap in Ukraine. It has been substantiated that the reasons for the lack of interest in placing gold futures in Ukraine are the lack of legislation on the private gold market, the low level of economic development of the country, the current geopolitical situation. It has been concluded that the development of the market of gold and precious metals is important, as its positive changes will add opportunities to start the movement of gold by releasing it from private savings into an investment vehicle. It has been concluded that the main content of state support for the development of the gold market in Ukraine is to create an opportunity for Ukrainians to compete with foreigners for investment in Ukrainian business. Issues of gold market development are relevant and require further research.

Key words: precious metals market, gold, bank metal, ETF instruments, gold stock of the country, gold and foreign exchange reserves.

Одержано 10.03.2020 р.



МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>